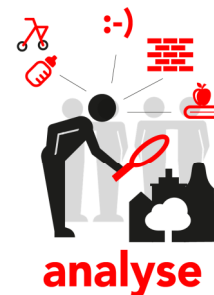
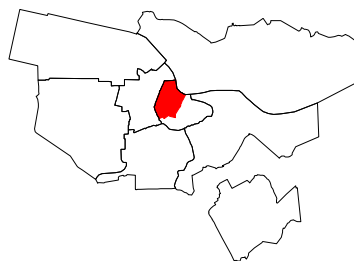

✖ **Gemeente Amsterdam** ✖ **Gebiedsanalyse 2015** ✖ **Centrum West** ✖ **Stadsdeel Centrum**

Gebied Centrum West

Centrum West omvat het oudste deel van Amsterdam: de beide Burgwallen (Oude Zijde en Nieuwe Zijde). Daarnaast vallen de westelijke Grachtengordel, De Jordaan en de Haarlemmerbuurt (incl. Westerdokseiland) onder dit gebied. Het centrum bestaat uit een middeleeuwse kern, ontstaan aan weerszijden van de Amstel, die op organische wijze schilsgewijs is uitgebreid tot aan het einde van de zestiende eeuw. Daaromheen ligt de planmatig aangelegde zeventiende-eeuwse grachtengordel waarin gesloten bouwblokken met grote, groene binnenhoven langs monumentaal geprofileerde grachten staan. Het centrum van Amsterdam is een beschermd stadsgezicht, de grachtengordel heeft de status van Werelderfgoed. Centrum West is een zeer druk gebied, met name op de Burgwallen, waar winkels, bedrijvigheid, toerisme én bewoners de beperkte ruimte delen. De drukte maakt het gebied aantrekkelijk, maar er zijn ook zorgen dat het af en toe

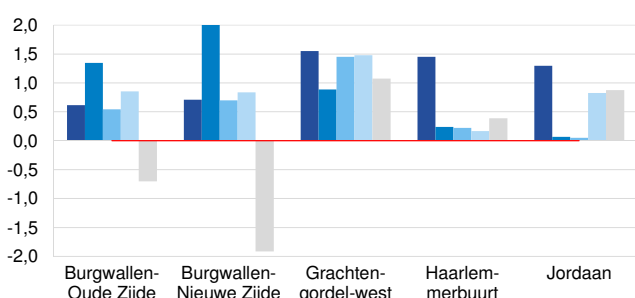
te druk wordt en dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid in de buurt. Er wonen weinig gezinnen in Centrum West, de meeste mensen wonen alleen (65% is een eenpersoonshuishouden). Veel mensen zijn elders in Nederland of in westerse landen opgegroeid, en voor studie of werk naar Amsterdam gekomen (48% van de bewoners is zo'n nieuwe stedeling). De drukste delen, zoals De Burgwallen, worden vooral door jongeren aantrekkelijk gevonden om te wonen, mensen wonen hier vaak maar kort. De sociale cohesie is daarmee beperkt. De **Jordaan** en de **Haarlemmerbuurt** kennen ook veel rustigere zijstraten die een geliefd woonmilieu vormen en zijn inmiddels vergrijsd. Hier zijn, naast oorspronkelijke Amsterdammers, in de jaren '70 veel studenten komen wonen. Deze nieuwe stedelingen van toen, zijn inmiddels op gevorderde leeftijd en er is sprake van vergrijzing. Een deel van de Haarlemmerhouttuinen in de Haarlemmerbuurt wijkt hiervan af: hier wonen meer eenoudergezinnen en is sprake van gestapelde problematiek. De **Grachtengordel-West** (die doorloopt in Grachtengordel-Zuid in het aanpalende gebied Centrum Oost) met zijn grote statige grachtenpanden is altijd een rijke woonbuurt geweest. Zowel op fysiek als op sociaal gebied staat deze buurt er goed voor.

Ruimte en economie

Wonen en openbare ruimte

Centrum West is een populair woongebied. De vaak mooie grote koopwoningen in Grachtengordel-West horen tot de best gewaardeerde van de stad. Hier geven bewoners hun woning gemiddeld een 8,6. Maar ook in de overige buurten ligt het rapportcijfer boven het stedelijk gemiddelde van 7,6. Corporatiewoningen (3%) of woningen met een huur onder de toeslaggrens (20%) zijn schaars.

Positie buurtcombinaties ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (standaarddeviatie)

- Wonen en openbare ruimte: WOZ-waarde per m²; tevredenheid onderhoud straten en stoepen.
- Bedrijvigheid: banen per 1000 inwoners; winkels per 1000 inwoners.
- Sociaal-zelfredzaamheid en participatie: geregistreerde werkloosheid; minimahuishoudens.
- Sociaal- jeugd en onderwijs: minimajongeren; voortijdig schoolverlaters.
- Leefbaarheid en veiligheid: tevredenheid met de buurt; objectieve veiligheidsindex.
- Amsterdam gemiddeld.

Op De Burgwallen bestaat de woningvoorraad voor het merendeel uit kleine en/of particuliere huurwoningen. Relatief vaak valt de huur in het middensegment (circa 10%). De eveneens vaak kleine woningen in de Jordaan hebben vaker een lage huur. De Haarlemmerbuurt heeft met de recente nieuwbouw op het Westerdokeiland naar verhouding in Centrum West de meeste woningen met een oppervlak groter dan 60 m². Het stadsdeel geeft aan dat er veel conflictueuze spanningen zijn tussen de bewoners onderling en tussen bewoners en horeca vanwege de kleine woningen en beperkte openbare ruimte.

De openbare ruimte van Centrum West huisvest veel publieksfuncties, zoals het Centraal Station, en trekt grote aantallen bezoekers van over de hele wereld. De druk op de openbare ruimte is als gevolg zeer hoog. Uit het onderzoek 'Drukke in de binnenstad' blijkt dat het de afgelopen jaren drukker is geworden. De meeste bewoners en bezoekers ervaren dit als gezellig, maar er zijn situaties waarbij de drukte tot overlast leidt. Met name evenementen leiden bij bewoners tot overlast, waarbij een deel de binnenstad op dat soort momenten ook mijdt. Op de Burgwallen wordt de drukte het vaakst als vervelend gezien (15%). Hier is veel overlast van verkeer en bewoners ervaren betrekkelijk veel overlast van horeca en toeristen. Heel Centrum West kampt met parkeerproblemen; niet alleen voor auto's maar ook voor fietsen. Dit laatste geldt vooral op het Stationseiland en in de uitgaansgebieden.

Het schoonhouden en onderhoud van de openbare ruimte is in veel delen op orde, maar De Burgwallen vormen een negatieve uitzondering. De verloederingscore ligt hier rond de 35 (Amsterdam: 22).

Bedrijvigheid

Centrum West is het drukste gebied van Amsterdam met een mix van verschillende stedelijke functies: wonen, werken, studeren en recreëren. De vraag naar dit gebied neemt elk jaar toe: er komen meer banen, winkels, hotels en bezoekers bij. In dit gebied bevinden zich concentraties van bedrijven en onderwijsinstellingen, evenals de bekendste toeristische trekpleisters en winkelgebieden (de Kalverstraat en de 9 straatjes) in combinatie met horeca. Het Centraal Station maakt dit gebied goed bereikbaar voor binnen- en buitenland.

Het aantal banen in Centrum West overstijgt het aantal inwoners in de verhouding 1.100:1.000. Het gebied huisvest één op de tien banen in Amsterdam. De grootste sectoren zijn toerisme (inclusief cultuur en horeca), detailhandel en onderzoek en advisering. Het gebied 1012 (Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde) is het meest bezochte toeristische gebied van Amsterdam. Een op de vier hotelkamers, 23% van de cafés en 15% van de non-food winkels van de stad bevinden zich in dit gebied. De winkeliers in de Kalverstraat betalen de hoogste huur, op het Damrak stijgen de huurprijzen het

meest. Attracties als het Koninklijk Paleis, de Nieuwe Kerk, Madam Tussauds en het Sexmuseum trekken jaarlijks miljoenen bezoekers naar het 1012-gebied. Dit heeft tot gevolg dat de functies gericht op bezoekers domineren en de woonfunctie onder druk staat.

De Grachtengordel West heeft relatief veel werkgelegenheid: 1.300 banen per 1.000 inwoners. De belangrijkste sectoren hier zijn advisering en onderzoek, cultuur en recreatie, ICT en handel. Het populaire winkelgebied de 9 straatjes trekt veel bezoekers naar dit gebied. De winkelhuren zijn hier ook gestegen in de afgelopen 2 jaar. De Haarlemmerbuurt en de Jordaan zijn vooral woongebieden met een gemiddelde verhouding tussen wonen en werken: 523 banen per 1.000 inwoners.

Sociaal

Zelfredzaamheid en participatie

Centrum West scoort gemiddeld tot bovengemiddeld op sociaal-economische indicatoren. De buurtcombinatie Grachtengordel-West heeft de beste sociaal-economische positie. Maar een klein deel van de inwoners van Centrum West ervaart geen regie over het eigen leven (6% versus 10% gemiddeld) en een klein deel voelt zich ernstig eenzaam (6% versus 11%). De leefsituatie-index, een samengestelde score op het gebied van participatie en leefbaarheid die het welzijnsniveau beschrijft, ligt met 106 boven het stedelijk gemiddelde van 102.

De bewoners van Centrum West zijn even vaak als gemiddeld actief als mantelzorger, vrijwilliger of zetten zich in voor de stad of buurt. Wel zijn ze in totaal vaker actief: 93% van de 19 tot 65-jarigen heeft (vrijwilligers)werk, geeft mantelzorg en/of doet een opleiding (versus 87% gemiddeld).

Gezondheid

De gezondheid van bewoners van Centrum West is goed. Men ervaart bijvoorbeeld minder vaak beperkingen (27% versus 35%) en minder psychische stoornissen dan gemiddeld in de stad (2% versus 7%). Ook kampen de inwoners minder vaak met overgewicht en bewegen vaker voldoende.

Het enig gezondheidsaspect waar dit gebied ongunstig op scoort is dat er relatief veel mensen overmatig/zware alcohol drinkers zijn (24% versus 17% gemiddeld). Risicogroepen voor alcoholgebruik zijn jongvolwassenen, mannen van Nederlandse herkomst, middelbaar en hoogopgeleiden, en alleenwonenden. Veel van deze groepen zijn relatief sterk vertegenwoordigd in Centrum West.

Jeugd en onderwijs

Vergeleken met de rest van de stad, woont er weinig jeugd in Centrum West (11% tegenover 18% in Amsterdam is jonger

dan 18 jaar). In de Haarlemmerbuurt ligt dat percentage net wat hoger (14%) en in Burgwallen-Nieuwe Zijde juist flink lager (6%).

De middelbare scholieren in Centrum West gaan buiten de buurt naar school, er is hier namelijk geen middelbare school. Op het gebied van onderwijs gaat het goed met de jeugd. Er zijn bijvoorbeeld weinig jongeren die zonder het behalen van een startkwalificatie van school gaan (3,6% versus 9,1%). In De Haarlemmerbuurt is het aandeel laagopgeleide schoolverlaters met 5,9% het hoogst in het gebied. De jongeren hebben een gunstige startpositie op de arbeidsmarkt, de werkloosheid onder jongeren is hier lager dan gemiddeld in Amsterdam (20% tegenover 24%).

Zorg voor de jeugd

De jongeren in Centrum West kampen relatief weinig met problemen. Zo is de kans op sociaal-emotionele problemen laag (onder 10-jarigen in het basisonderwijs) tot gemiddeld (in de tweede klas van het voortgezet onderwijs). Respectievelijk 14% en 12% van de jongeren heeft hier een (licht) verhoogd risico op sociaal-emotionele problemen versus 19% en 11% gemiddeld in de stad. Ook het aantal trajecten Jeugd- en Opvoedhulp ligt bij jongeren onder de achttien jaar uit dit gebied een stuk lager dan gemiddeld (21 trajecten per duizend jongeren versus 41 gemiddeld in de stad). Opvallend is dat in de Jordaan meer behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg (de j-ggz) worden gegeven dan gemiddeld in de stad, het stadsdeel en het gebied (100 behandelingen per 1.000 jongeren versus ongeveer 80). Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat hoger opgeleide ouders deze zorg goed weten te vinden.

Van de jongeren tussen 12 en 24 jaar wordt 2% verdacht van een misdrijf, versus 4% in Amsterdam. Alleen op de Burgwallen-Nieuwe Zijde ligt dit percentage op het stadsgemiddelde.

Bijna de helft van de vierdeklassers uit Centrum West geeft aan recent tabak, cannabis en/ of alcohol te hebben gebruikt en dat is veel in vergelijking met de stad. Onder de 10-jarigen van Centrum West zijn relatief weinig te zware kinderen (11% versus 24% in Amsterdam). Het grootste deel van de tienjarigen is lid van een sportvereniging (82%).

Hoewel de jongeren die in Centrum West opgroeien weinig probleemgedrag vertonen, trekt het gebied wel jongeren aan die soms meer overlast veroorzaken.

Stapelingsgebruik, regelingen en voorzieningen

De Stapelingsmonitor laat zien dat in gebied Centrum West huishoudens minder dan gemiddeld gebruik maken van 40 onderscheiden regelingen en voorzieningen, zoals WMO, WAO en speciaal onderwijs. Van de huishoudens in dit gebied heeft 33% één of meer van dergelijke regelingen

(Amsterdam 45%) en bij de huishoudens met regelingen is minder dan gemiddeld sprake van stapeling: 7% heeft 5 of meer regelingen (Amsterdam 12%). Dit duidt er op dat er in Centrum West minder sprake is van multiproblematiek bij huishoudens.

De sociaal-economische status van de bewoners van Centrum West is hoog, en de kans dat zij regelingen gebruiken is daarmee lager. In de Haarlemmerbuurt en Jordaan is de sociaal-economische status iets lager en is er meer gebruik en stapeling van regelingen en voorzieningen dan in rest van Centrum West (nog wel onder het gemiddelde van Amsterdam).

Leefbaarheid en veiligheid

Bewoners van Centrum West zijn bovengemiddeld tevreden met hun buurt. Zo zijn de rapportcijfers voor de buurt en de verwachte ontwikkeling van de buurt hoger dan in geheel Amsterdam: 8,1 en 7,6 versus 7,4 en 7,1. Er is meer sociale cohesie en er zijn weinig spanningen tussen bevolkingsgroepen. De spanningen zijn wel toegenomen tussen 2013 en 2014: in 2013 voelde 8% spanningen met buurtgenoten met een andere cultuur, in 2014 14% (wel nog ruim onder het stedelijk gemiddelde van 20%). De toename is wel sterker dan gemiddeld in Amsterdam het geval was.

Op de Burgwallen is de cohesie lager, bewoners ervaren weinig betrokkenheid van andere bewoners (rapportcijfer 6,0 versus een 6,6 gemiddeld in Centrum West).

Op het gebied van veiligheid is er sprake van een discrepantie. Aan de ene kant zijn er in Centrum West boven gemiddeld veel aangiften van misdrijven en rapporteren bewoners relatief veel slachtofferschap van criminaliteit (de objectieve index is gemiddeld 87 versus 70 in Amsterdam). Aan de andere kant voelen bewoners zich minder vaak onveilig in de buurt: 22% versus 30%. Deze discrepantie ontstaat doordat de subjectieve veiligheid door veel meer factoren wordt bepaald dan de criminaliteit in een buurt alleen, bijvoorbeeld door de verloedering van de omgeving of kwetsbaarheid van individuen.

De objectieve en subjectieve veiligheid is in Centrum West bovengemiddeld verbeterd tussen 2003 en 2013. Vooral op de Burgwallen-Oude Zijde is de veiligheid sterk toegenomen. De verbetering in de Haarlemmerbuurt is relatief beperkt.

Binnen Centrum West wijken de Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde sterk af. De drukte in het gebied lijkt hier wel tot overlast te leiden. Zo zijn de bewoners minder tevreden over de buurt, is er meer overlast (o.a. van horeca en jongeren), meer drugsproblematiek, meer criminaliteit en voelen bewoners zich vaker onveilig. De Burgwallen Nieuwe Zijde zijn nog iets onveiliger dan de Burgwallen Oude Zijde, voornamelijk door overlast en drugsproblematiek. Ten slotte valt de hoge mate van drugsproblematiek in de Haarlemmerbuurt op.

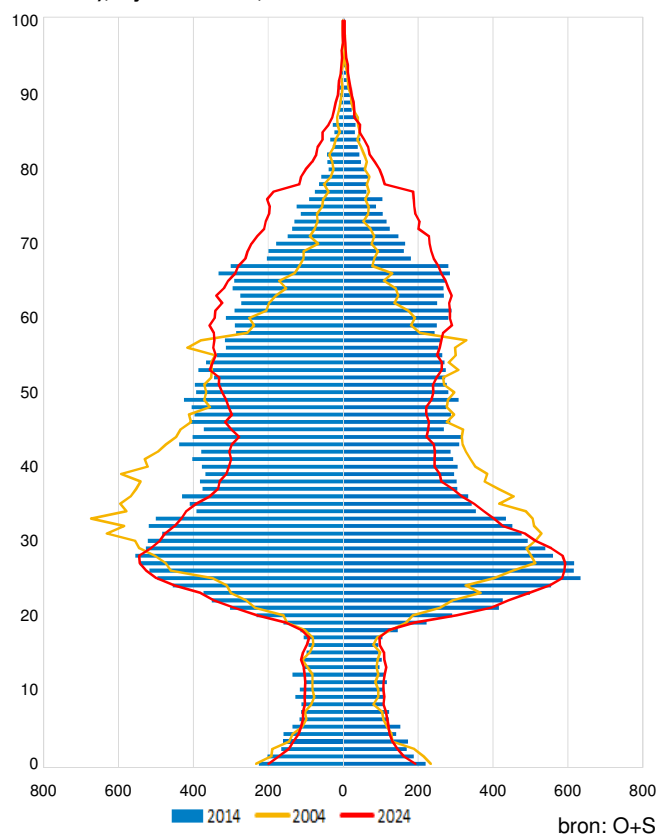
In Centrum West wonen weinig risicojongeren en volwassenen met een lagere economische status, maar deze groepen zijn wel vaak als bezoeker in het gebied met de nodige overlast tot gevolg. Centrum West scoort hoog als pleegplaats van criminele en overlastgevende jongeren en verblijfplaats van alcohol- en drugsverslaafden.

Dynamiek, trends en verwachtingen

Tussen 2014 en 2024 zal het inwonertal ongeveer gelijk blijven. In 2024 wonen in Centrum West zo'n 44.100 personen. Wel zal de leeftijdsamenstelling veranderen; Centrum West vergrijsd. Het aantal personen jonger dan 30 jaar blijft ongeveer gelijk, maar het aantal veertigers zal sterk afnemen en het aantal 65-plussers neemt met 40% fors toe (versus 28% gemiddeld in Amsterdam). In 2014 is 12% van de bevolking in Centrum West 65 jaar of ouder (gelijk aan het Amsterdams gemiddelde); in 2024 is dat 17% (hoger dan het Amsterdams gemiddelde van 14%). Opvallend is de onevenwichtige verdeling naar geslacht voor de leeftijden 18 tot en met 29. In Centrum West is, sterker dan gemiddeld in Amsterdam, sprake van een vrouwenoverschot door de aanwezigheid van veel vrouwelijke studenten. Ook in andere gebieden waar veel studenten wonen, zijn bewoners in meerderheid vrouw.

In Centrum West zijn tot 2024 geen grote nieuwbouwprojecten gepland. In de bevolkingsprognose van O+S wordt uitgegaan van 130 extra woningen tot 2024.

Bevolking Centrum West naar leeftijd (links mannen, rechts vrouwen), 1 januari 2004, 2014 en 2024

Gebiedsspecifieke thema's

Leefbaarheid, veiligheid en risico's

De bezoekersdruk in stadsdeel Centrum is de afgelopen jaren fors toegenomen en beperkt zich niet meer alleen tot het 1012 gebied; ook in de aangrenzende gebieden (De 9 Straatjes, Haarlemmerdijk en -straat) is het aantal bezoekers sterk toegenomen. Het stadsdeel ziet hiermee een toename aan leefbaarheids- en veiligheidsproblemen.

Deze zijn in de volgende categorieën onder te verdelen:

- **Crowdmanagement:** het aantal bezoekers is op sommige momenten en sommige locaties zo groot, dat dit simpelweg niet meer past in de openbare ruimte. In vakantieperiodes en bij grote evenementen moet vaker aan crowdmanagement worden gedaan om onveilige situaties te voorkomen (o.a. bereikbaarheid van de nood- en hulpdiensten).
- **Aantrekkingskracht van toeristen op straatcriminelen:** Toeristen vormen een "makkelijke prooi". De criminaliteit betreft zakkenrollerij, op agressieve wijze nepdrugs verkopen, fietsendiefstal, heling, auto inbraken, straatroof. Toeristen worden vooral slachtoffer op locaties waar het relatief donker is en dichtbij de horecagelegenheden. De criminelen zijn zowel op straat als in de horecagelegenheden/ hostels actief. In Centrum West vindt dit vooral plaats in 1012, de Westermarkt en omgeving, Haarlemmerbuurt en De 9 Straatjes.
- **Risicovolle evenementen en demonstraties:** In het 1012 gebied, in 1011 en op de uitgaanspleinen vinden regelmatig evenementen en demonstraties plaats met een hoger veiligheidsrisico waarbij extra maatregelen moeten worden genomen om de openbare orde te handhaven. (bijv. internationale voetbalwedstrijden en demonstratie tegen IS)
- **Overlastgevend gedrag van bezoekers:** een aanzienlijk deel van de bezoekers aan Amsterdam komt naar de binnenstad voor "sex, drugs en rock-n-roll". Zij komen om te feesten, consumeren veel alcohol en drugs en hebben het idee dat in Amsterdam alles mag. Deze bezoekers zorgen (individueel of in grote groepen) voor veel overlast zoals schreeuwen, openbare dronkenschap, wildplassen, overgeven en afval op straat gooien.

In de Jordaan zorgt de combinatie van veel bewoners en veel horeca voor (forse) overlast. Locaties waar weinig vaste bewoners wonen (veel airbnb en illegale hotels) zijn extra vatbaar voor verloedering en criminaliteit. Waar dit precies speelt is niet aan te geven. Veel toeristen en expats in de buurt betekent voor bewoners: geluids- en drugsoverlast, (zwerf-)vuil, weinig sociale cohesie en weinig buurtkracht om de boel op orde te krijgen en te houden. Voor het stadsdeel betekent dit: meer handavingsverzoeken en meldingen waarvoor extra moet worden uitgerukt.

Verkeers- en parkeerproblematiek

Het verkeer zorgt op diverse locaties voor onveilige en gespannen situaties: op de Westerdoksdijk, Haarlemmerdijk en –straat, kruispunten Marnixstraat.

De fietsproblematiek zorgt in diverse buurten (woonbuurten met kleine straatjes als de Jordaan en de Haarlemmerbuurt, winkelstraten) voor veel overlast, ruzies en onveilige situaties. Op veel plaatsen kan, door de vele geparkeerde fietsen, scooters en andere 2-, 3- en 4-wielers die op de stoep mogen parkeren, niet worden bewaakt dat er 1,5 meter beweegruimte voor voetgangers en bijvoorbeeld rolstoelgebruikers is. Ook leidt dit op sommige locaties tot onbereikbaarheid voor de nood- en hulpdiensten. Om al deze fietsen een plek te kunnen geven zet het stadsdeel in op de realisatie van fietsparkeervoorzieningen en op het verwijderen van fietswrakken in en buiten de rekken. Het project Singelgrachtgarage Marnix staat sinds het najaar van 2014 'on hold'. Dit heeft nog onbekende gevolgen voor de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte in de Noordelijke Jordaan.

Sociale problematiek Noordelijke Jordaan en Haarlemmerbuurt

In de Noordelijke Jordaan en de Haarlemmerbuurt zijn relatief veel kleine sociale huurwoningen, waar veel ouderen en mensen met psychiatrische problematiek wonen. Door de decentralisatie van de AWBZ gaan deze groepen mogelijk een groter beroep doen op de basisvoorzieningen in de buurt.

In het algemeen vergrijst de westelijke binnenstad, dus ouderenhuisvesting en -voorzieningen zoals bijvoorbeeld veilige looproutes zijn speerpunten van beleid. Er wonen veel alleenstaande ouderen; dit is een risicogroep op het gebied van eenzaamheid en zorg. Door nieuwe wet- en regelgeving verdwijnen plekken in verpleeg- en verzorgingshuizen en in de dagbestedingsactiviteiten.

In de afgelopen jaren is op een integrale wijze samen met bewoners gewerkt aan oplossingen voor de problematiek van de Nieuwe Houttuinen: gevoelens van onveiligheid, vervuiling, verloedering. In de eerste helft van 2015 wordt de openbare ruimte heringericht als fysieke randvoorwaarde voor een verdere verbetering van het gebied. Daarnaast blijft tijdens en na de herinrichting veel aandacht uitgaan naar sociale vraagstukken en hoe sociale partners werkzaam in de buurt samen met de bewoners de leefbaarheid kunnen verhogen.

Kernindicatoren

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	A	DX01	A00	A01	A02	A05	A06
	peiljaar	Amsterdam	Centrum	Centrum West	Burgwallen- Oude Zijde	Burgwallen- Nieuwe Zijde	Grachten gordel- west	Haar lemmer buurt	Jordaan
Bevolking									
aantal inwoners	2014	811185	86099	44343	4194	4485	7001	9320	19343
bevolkingsdichtheid (inwoners / km2 land)	2014	4923	13706	15590	11867	7321	13848	17325	23172
% 0-17 jaar	2014	18,2	11,3	10,6	7,3	6,0	10,6	14,0	10,8
% 65+	2014	11,7	12,5	12,3	7,6	6,7	14,9	12,8	13,6
% 80+	2014	2,8	2,1	1,8	0,6	0,7	1,4	1,9	2,4
% niet-westerse Amsterdammers	2014	34,8	14,6	13,0	14,9	17,7	8,3	15,8	11,9
% nieuwe stedelingen	2014	31,3	46,1	47,9	57,8	60,3	51,0	41,5	44,8
aantal huishoudens	2014	436938	54196	28579	2742	2974	4441	5635	12787
% stel met kinderen	2014	16,3	9,2	8,2	4,9	4,3	9,3	11,9	7,9
% eenoudergezinnen	2014	9,0	5,5	5,2	4,2	2,3	3,6	6,9	6,0
% alleenwonenden	2014	53,3	63,3	64,5	65,6	67,8	61,7	60,1	66,5
% bewoners van instituten	2014	1,0	1,9	1,6	4,1	4,7	0,7	0,9	1,0
% verhuisd (binnenlandse mutatiegraad)	2013	13,9	16,3	16,6	23,4	29,2	16,4	12,7	14,1
Ruimte en economie-wonen en openbare ruimte									
woningvoorraad	2014	398565	50330	27241	2496	2775	4212	5253	12505
% corporatiehuur	2014	45,6	30,8	27,9	14,4	5,6	3,1	42,4	37,7
% koopwoningen	2014	28,5	29,5	27,6	20,4	20,5	42,1	27,4	25,8
% goedkope huur in woningvoorraad (0-425)*	2013	27	27	29	29	21	12	27	37
% huur tot huurtoeslaggrens (0-665)*	2013	56	49	49	49	48	20	59	55
% huur in middensegment (665-930)*	2013	4	4	4	9	10	1	2	4
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	2888	3854	3993	3587	3851	4290	3867	4083
% grote woningen (>80 m2)	2014	35,0	31,8	28,3	28,7	26,6	51,4	34,5	18,3
gemiddelde woningbezetting (>100 woningen)	2014	2,04	1,71	1,63	1,68	1,62	1,66	1,77	1,55
huurquote*	2013	27	26	27	30	.	.	29	24
rapportcijfer eigen woning	2013	7,6	8,0	8,0	7,8	7,8	8,6	8,1	7,8
verloederingscore (0-100)	2013	22	22	24	35	33	20	21	25
rapportcijfer onderhoud straten en stoepen	2013	6,6	7,0	7,0	6,7	6,6	7,1	7,3	7,0
rapportcijfer onderhoud groen	2013	6,8	6,8	6,7	5,7	6,0	7,1	6,9	6,8
rapportcijfer schoonhouden straten en stoepen	2013	6,4	6,9	6,9	6,3	6,4	7,1	6,9	7,1
rapportcijfer parkeervoorzieningen	2013	6,4	5,6	5,2	3,9	4,7	5,0	5,7	5,4
Ruimte en economie- bedrijvigheid									
aantal (bedrijfs)vestigingen	2014	99983	21446	12543	1741	2328	2737	2014	3723
starters (% vestigingen)	2014	10,5	8,5	8,8	10,4	8,3	7,7	8,3	9,6
ZZP'ers (% vestigingen)	2014	53,4	45,9	44,0	38,3	27,7	35,2	54,5	57,7
creatieve industrie (% vestigingen)	2014	29,9	33,1	31,7	27,2	17,6	30,0	39,5	39,8
toerisme (% vestigingen)	2014	7,8	12,0	13,3	23,7	24,0	8,0	7,7	8,6
ICT (% vestigingen)	2014	17,5	19,0	18,4	15,0	12,3	19,6	21,6	21,2
zakelijke dienstverlening (% vestigingen)	2014	31,7	32,6	30,9	23,7	20,7	39,1	35,9	31,8
aantal winkels per 1.000 inwoners	2014	6,8	21,9	32,0	43,4	124,0	37,0	16,6	13,7
aantal banen (>12 uur per week)	2014	484600	95298	49135	9125	15617	9378	6715	8300
aantal banen per 1.000 inwoners (>500 inwoners)	2014	597	1107	1108	2176	3482	1340	720	429
Sociaal-zelfredzaamheid en participatie									
potentiële beroepsbevolking (15-64)	2014	588991	66885	34740	3603	3944	5310	6977	14906
geregistreerde werkloosheid	2014	11,8	9,1	8,5	6,9	5,5	4,4	9,7	10,6
% 15-64 jarigen met bijstand	2014	6,4	4,1	3,6	2,7	2,0	0,8	4,4	4,8
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	4,5	3,0	2,5	1,7	1,3	0,5	3,3	3,4
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	30800	33200	32288	27200	27700	46500	32900	29400
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	15	7	6	9	3	3	9	6
% minimahuishoudens	2011	20	19	19	20	20	12	20	21
% 18+ in schuldhelpverlening	2013	2,3	1,2	1,1	1,1	2,0	0,2	1,3	1,1
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	11	7	6	.	.	.	.	.
% matig tot sterke sociale uitsluiting	2012	9	4	3	.	.	.	.	.
% geen regie over eigen leven	2012	10	5	6	.	.	.	.	.
% mantelzorgers	2012	9	11	10	.	.	.	.	.
% vrijwilligers	2012	36	40	40	.	.	.	.	.
% zet zich in voor buurt of stad	2012	21	33	24	.	.	.	.	.
% (vrijwilligers)werk/mantelzorg/opleiding (19-64)	2012	87	92	93	.	.	.	.	.
Sociaal-gezondheid									
% ervaren gezondheid gaat wel - zeer slecht	2012	25	15	13	.	.	.	.	.
% belemmerd door chronische aandoening	2012	35	27	27	.	.	.	.	.
% OESO beperking	2012	17	8	6	.	.	.	.	.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	7	4	2	.	.	.	.	.
% rokers	2012	28	30	30	.	.	.	.	.
% overmatig / zwaar alcoholgebruik	2012	17	26	24	.	.	.	.	.
% overgewicht of obesitas	2012	40	28	28	.	.	.	.	.
% dat aan beweegnorm voldoet	2012	67	78	78	.	.	.	.	.

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	A	DX01	A00	A01	A02	A05	A06
	peiljaar	Amsterdam	Centrum	Centrum West	Burgwallen- Oude Zijde	Burgwallen- Nieuwe Zijde	Grachten gordel- west	Haar lemmer buurt	Jordaan
Sociaal-jeugd en onderwijs									
aantal scholen basisonderwijs	2013	209	12	5	.	.	1	1	3
aantal leerlingen basisonderwijs	2013	61182	4244	1933	.	.	513	275	1145
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	20,1	4,7	4,0	.	.	1,9	2,9	5,2
% (matig) verhoogde SDQ-score (10-jarigen)	2013	19	16	14	.	.	.	.	.
gemiddelde CITO-score (naar woonadres)	2014	534,6	540,1	540,7	.	.	543,6	539,2	541,1
% basisschooladvies pro/lwoo	2014	15,4	5,0	5,1	.	.	0,0	3,6	6,5
aantal scholen speciaal onderwijs	2013	46	2	2	.	.	.	.	2
aantal leerlingen speciaal onderwijs	2013	4561	88	88	.	.	.	.	88
aantal scholen voortgezet onderwijs	2013	63	1	.	.	.	.	.	.
aantal leerlingen voortgezet onderwijs	2013	37809	810	.	.	.	.	.	.
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen VO2	2014	11	14	12	.	.	.	.	.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2014	9,1	3,7	3,6	1,7	1,6	1,7	5,9	5,1
aantal inwoners studentenwoningen	2014	8814	1169	326	34	22	177	52	41
jeugdwerkloosheid	2014	24	21	20	.	.	.	.	.
% minimajongeren	2011	21	16	16	20	17	12	18	15
% overgewicht / obesitas (10-jarigen)	2013	24	11	11	.	.	.	.	.
% lid sportvereniging (10-jarigen)	2013	69	81	82	.	.	.	.	.
recent gebruik tabak/alcohol/cannabis (VO4)	2014	30	50	48	.	.	.	.	.
behandelingen JGGZ ambulant per 100 0-17 jarigen	2011	8,0	8,0	8,2	.	.	.	8,2	10,0
trajecten Jeugd- en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen	2013	41	25	21	34	16	4	41	15
aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen	2013	4,1	0,7	3,1	.	.	.	5,5	.
% jeugdige verdachten (12-24)	2013	4	2	2,0	1	4	1	3	2
Leefbaarheid en veiligheid									
rapportcijfer voor de eigen buurt	2013	7,4	8,1	8,1	7,6	7,2	8,5	8,3	8,3
rapportcijfer ontwikkeling eigen buurt	2013	7,1	7,6	7,6	7,0	6,7	7,9	7,9	7,6
% verhuiscgenen*	2013	25	21	23	30	26	13	25	23
kengetal sociale kwaliteit (0-100)	2013	46	53	54	47	37	49	60	61
rapportcijfer betrokkenheid buurtbewoners	2013	6,3	6,6	6,6	6,3	5,7	6,5	6,9	6,7
spanningenindex *	2013	99	86	84	90	96	78	87	83
objectieve veiligheidsindex *	2013	70	86	.	98	128	63	80	64
deelindex inbraak*	2013	71	61	.	105	91	48	48	52
deelindex overlast*	2013	123	173	.	252	321	101	107	134
deelindex drugs*	2013	63	104	.	86	123	68	158	45
subjectieve veiligheidsindex *	2013	74	67	.	88	90	53	58	48
% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	2013	30	25	22	33	39	19	22	17
% vaak jongerenoverlast in de buurt	2013	18	17	17	38	41	13	11	9
rapportcijfer burenoverlast	2013	7,3	7,4	7,3	7,2	6,9	7,5	7,6	7,2
rapportcijfer overlast andere groepen	2013	7,0	6,5	6,3	4,0	5,6	6,4	6,9	6,8
rapportcijfer horecaoverlast	2013	7,9	7,2	6,9	5,1	5,9	6,8	8,0	7,1

legenda

> 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 - 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 SD rond gemiddelde		
0,5 - 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		
> 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		

De kleuren geven aan hoe de waarden van een indicator verspreid zijn over de stad.
De kleuren geven niet aan of de verschillen statistisch significant zijn.

*De cijfers op buurtcombinatieniveau zijn gebaseerd op de WIA-buurtindeling

Deze en meer cijfers zijn op verschillende schaalniveaus terug te vinden in het Basisbestand Gebieden Amsterdam op <http://www.os.amsterdam.nl/online-producten/>

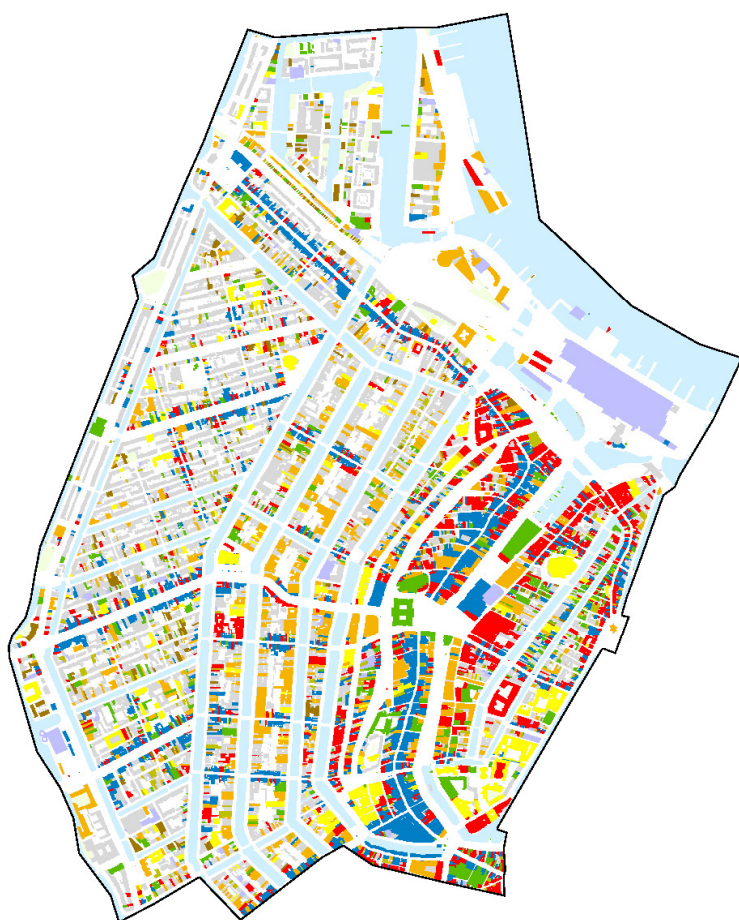

Definities en bronnen

	peiljaar	bron	definitie / opmerking
niet-westerse Amsterdammers	2014	O+S	Amsterdammers die zelf of van wie een van de ouders is geboren in niet-westers land (=Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije).
nieuwe stedelingen	2014	O+S	Personen van autochtone of westerse herkomst in de leeftijd 18-55 jaar, die na hun 18e geregistreerd zijn in de gemeente Amsterdam.
bewoners van instituten	2014	O+S	aantal geregistreerde niet-zelfstandig wonenden
oordeel bewoners over woning, buurt, openbare ruimte, voorzieningen etc.	2013	WIA	Wonen in Amsterdam (WIA): tweejaarlijkse enquête van Dienst Wonen Zorg en Samenleven
huurquote	2013	WIA	Kale huur minus de huurtoeslag, als percentage van het inkomen
% verhuisgeneigden*	2013	WIA	aandeel bewoners dat de komende twee jaar wil verhuizen
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	DBGA	Waarde in kader Wet waardering onroerende zaken. De WOZ-waarde wordt vastgesteld op basis van het peiljaar voorafgaand aan het peildatum.
grote woningen	2014	BAG	Verblijfsobject met gemiddeld gebruikersoppervlakte (GBO) > 80m2.
verloederingscore (0-100, hoe hoger hoe meer verloedering)	2013	Veiligheidsmonitor	Gemiddelde van het aandeel bewoners dat de volgende voorvallen vaak vindt voorkomen in de buurt: bekladding muren, rommel op straat, hondenpoep en vernieling bus- en tramhokjes.
(bedrijfs)vestigingen	2014	ARRA	Locatie met door de KvK geregistreerde onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar met minimaal één werkzaam persoon.
creatieve industrie	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: kunsten, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
toerisme	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: logies en overnachtingen, overige horeca, personenvervoer, reisorganisatie- en bemiddeling, cultuur en recreatie, jachthavens, zeilscholen en recreatieve detailhandel. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
ICT	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: content, diensten, hardware.
zakelijke dienstverlening	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitencodes: 68, 691, 692, 701, 702, 711, 712, 721, 722, 731, 732, 741, 742, 743, 749, 750, 77, 78, 79, 80, 81, 82
ZZP (zelfstandige zonder personeel)	2014	ARRA	Vestiging met 1 werkzame persoon en rechtsvorm eenmanszaak (excl. winkels).
aantal banen (>12 uur per week)	2014	ARRA	aantal werkzame personen in een baan van minstens 12 uur per week
gezondheidsklachten, mantelzorg, levensstijl, maatschappelijke participatie	2012	GGD: AGM	Amsterdam Gezondheidsmonitor (AGM): vierjaarlijkse enquête GGD onder Amsterdammers van 19 en ouder
OESO beperking	2012	GGD	Personen die ten minste 1 van 7 activiteiten met betrekking op horen, zien en bewegen niet of alleen met grote moeite kunnen verrichten.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	GGD	K10 screeningslijst voor depressieve en angststoornissen: 10 vragen over de gemoedstoestand in de afgelopen vier weken.
% (zwaar) overmatig alcoholgebruik	2012	GGD	Overmatig: >21 glazen per week mannen, >14 glazen per week vrouwen Zwaar: minimaal 1x per week 6 glazen op een dag
% overgewicht of obesitas	2012	GGD	overgewicht (25≤BMI<30) en obesitas (BMI≥30)
% volwassenen dat aan beweegnorm voldoet	2012	GGD	Dagelijks minstens half uur minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal 5 dagen per week.
potentiele beroepsbevolking	2014	O+S	bevolking van 15 t/m 64 jaar
geregistreerde werkloosheid	2014	DWI/CBS/ O+S	% 15 tot 64-jarigen met bijstand (wwb levensonderhoud, wwb bbz, oiaw ioaz), gedeeltelijk arbeidsongeschikt (<80%) of WW
bijstand	2014	DWI	personen die WWB-levensonderhoud ontvangen
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	DWI	ontvangers van WWB met grote afstand tot de arbeidsmarkt
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	CBS/ RIO	Bruto-inkomen verminderd met premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	CBS / O+S	huishouden in laagste tertiële koopkrachtinkomen en hoofdbewoner met maximaal VMBO. Studenten en bewoners van instituten buiten beschouwing.
% minimahuishoudens	2011	CBS / O+S	huishouden met inkomen tot 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum.
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	DWI	aandeel actieve cliënten schuldhulpverlening
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	GGD	Eenzaamheidsschaal De Jong-Gierveld: 11 items met betrekking op emotionele en sociale eenzaamheid. Wanneer op 3 of meer items 'min of meer' of 'ja' is geantwoord wordt men als eenzaam beschouwd.
sociale uitsluiting	2012	GGD	% met achterstand op 2 of meer van volgende terreinen: sociale participatie (eenzaamheid, sociale contacten); materiële deprivatie (gebrek aan financiële middelen); toegang tot sociale grondrechten (woning, zorg, discriminatie); normatieve integratie (naleven normen en waarden samenleving)
% mantelzorgers onder 19-plussers	2012	GGD	minstens 3 maanden en/of minstens 8 uur per week
vrijwilligers, inzet voor buurt of stad, informele hulp, standaardleefsituatie-index (SLI)	2012	Staat van de Stad	Staat van de Stad: tweejaarlijks onderzoek naar participatie Amsterdammers. De SLI beschrijft het gemiddelde welzijnsniveau.
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	O+S	aandeel leerlingen waarvan geen van de ouders hoog is opgeleid
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen	2014	GGD	Percentage met een verhoogde kans op sociaal-emotionele problemen
% basisschooladvies pro/lowo	2014	DMO	% leerlingen in groep 8 met basisschooladvies voor praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2013	DMO	bovenleerplichtigen die onderwijs hebben verlaten zonder startkwalificatie
aantal inwoners studentenwoningen	2014	O+S	aantal inwoners van studentencomplexen en studenteneenheden
% minimajongeren	2011	CBS / O+S	aandeel 18-minners dat opgroeit in een minimahuishouden
middeleengebruik VO4		GGD	4e klassers die wekelijks roken en/of recent alcohol hebben gedronken en/of recent cannabis hebben gebruikt (recent = in de afgelopen 4 weken)
aantal behandelingen JGGZ ambulant per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, schatting, n>20)	2011		tweede lijn behandeling. schatting van het aantal behandelingen (geen unieke cliënten)
trajecten jeugd en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2012	JBRA, instellingen J&O / O+S	Aantal jongeren met traject ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, crisisopvang, residentiele jeugdzorg en/of pleegzorg per 1.000 0 t/m 17-jarigen (N>100).
aantal aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2013	DMO	aantal meldingen bij het Amsterdams meldpunt Kindermishandeling indicatief cijfer: een kind kan meerdere meldingen hebben.
risicofactorenindex jeugdcriminaliteit	2013	O+S	De risicofactorenindex geeft aan in hoeverre in buurten risicofactoren aanwezig zijn die de kans op jeugdcriminaliteit verhogen.
kengetal sociale kwaliteit (0-100, hoe hoger, hoe beter de sociale kwaliteit)	2013	Veiligheidsmonitor	aandeel inwoners dat positief reageert op vier stellingen over hoe de bewoners in de buurt met elkaar omgaan
spanningenindex	2013	O+S	Index gebaseerd op 8 stellingen over spanningen die bewoners ervaren in de buurt.
objectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die het aantal incidenten in een buurt volgt
subjectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die de ervaren veiligheid in een buurt beschrijft

Funcatiekaart gebied Centrum West

- bedrijven
- detailhandel
- horeca
- kantoren
- maatschappelijk vas
- parkeren
- vrije tijd
- opslag etc
- wonen

Bron: DRO

Rol gebiedsanalyse binnen gebiedscyclus en Colofon

De gebiedsanalyses vormen het jaarlijkse startpunt van de Amsterdamse gebiedscyclus. Iedere analyse beschrijft de toestand en ontwikkeling van één van de 22 gebieden in de stad. Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van statistieken en onderzoeksgegevens als de signalen uit de buurt die professionals in het gebied opvangen. Deze gebiedsanalyse dient als onderlegger voor de gebiedsagenda 2016-2019.

De gebiedsanalyses zijn een gezamenlijk product van OIS en de stadsdelen (eindredactie: OIS).